

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerat do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knafljeva ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

MARIBOR, Grajski trg 8. —

NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26.

Račun pri pošti. Ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

PODRUŽNICE:

CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.

JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —

KRVAVI IZGREDI V MADRIDU

Spopadi med dijaki in orožniki. — Več dijakov ubitih, mnogo ranjenih. — Pred preosnovo španske vlade.

Madrid, 6. maja. Na tukajšnji medicinski fakulteti so se pripetili resni nemiri. V poslopje fakultete je vdrla nenadoma skupina dijakov, ki je razvila rdečo zastavo in prisilila delavce, ki so tlakovali cesto pred fakulteto, da so ustavili delo. Na pomoč je bilo poklicano orožništvo, ki je fakulteto obkrožilo. Dijaki so se nato zbrali na stregi, odkoder so obmetavali orožnike s kamni in v drugi smeri predmeti. Končno je ušla iz fakultete močna skupina dijakov, ki je metala na orožništvo kamne. Orožništvo je odgovorilo s salvi iz pušk. Ranjenih je bilo 13 dijakov, ki so bili prepeljeni na rešilne postaje. Drugi dijaki so zbežali nazaj v fakulteto.

Zdi se, da so organizirali te krvave nemire inozemski elementi, ki so razvijali že dalje časa na madridski univerzi močno propagando. Okolica univerze je strogo zastražena.

Madrid, 6. maja. Včerajšnji dijaški nemiri so trajali ves dan brez presledka in so bili izredno ostri. Na stregi osrednje univerze, kamor so se dijaki zapirali, ni nobene opeke več, ker so jo vsi porabili dijaki, ko so z njo obmetavali policijo. Huzarski major, ki je slučajno prišel mimo, je bil težko ranjen. Pred poslopjem medicinske fakultete se je razvilo ostro streljanje med policijo in dijaki. Oddanih je bilo okoli

100 streliv, pri čemer je bila ena oseba ubita, 17 pa ranjenih. Vlada napoveduje energične ukrepe proti dijakom.

Madrid, 6. maja. Položaj na tukajšnji univerzi je zelo resen. Včeraj so se nemiri ponovili v še večjem obsegu. Policija je morala ponovno streljati na dijaštvo. Ubitih je bilo 5 dijakov in veliko ranjenih. V mestu vlada veliko razburjenje.

Madrid, 6. maja. Zaradi dijaških nemirov so oblasti odredile obširne varnostne ukrepe. Policijski ravnatelj general Mola je izjavil, da se bo zaradi dijaških nemirov na univerzi sestal noč ob 19. ministrski svet, ki bo sklepal o odredbah za vzdrževanje javnega miru. Včeraj popoldne se je vršil pod predsedstvom ministrskega predsednika generala Berenguerja sestanek, ki so se ga udeležili vojaški guverner Madrida in drugi državni funkcionarji. Madridski guverner je izjavil, da je bilo pri včerajšnjih nemirih ranjenih več policistov in orožnikov, med njimi poveljnik huzarskega polka.

Madrid, 6. maja. O včerajšnjih krvavih dogodkih je izdala vlada nastopni komunikat:

Nemire so povzročili inozemski dijaški medicinske fakultete, ki so v večini. Dijaki so napadli pred univerzo oboroženo silo, ki je odgovorila na napad s strelji. Pri tem je bila ubita ena

oseba in več ranjenih. Mir je bil vzpostavljen v nekaj minutah. Ranjenci so izjavili, da so bili le pasanti in da nimajo ničesar opraviti s temi dogodki. Pri ustrelenem so našli v žepu listino z imenom Crespo. Med drugimi je bilo ranjenih več policistov in delavcev. Več oseb se bori s smrtjo.

Madrid, 6. maja. Unamuno je izjavil zastopnikom tiska, da mu je vlada priporočila, naj odgovori svoje potovanje v Madrid in svoje politične govore. V resnici gre v Španijo za protifonistični pokret. Unamuno se namerava aktivno udeleževati v politiki toda ne kot poklicni politik ali v volilni propagandi. Razmere so sedaj take, da ne bodo mogle dolgo trajati.

Madrid, 6. maja. Republikansko gibanje se širi na vse visoke šole. V političnih krogih razpravljajo o skorajšnji izpremembi režima. General Berenguer se bo moral bržkone v najkrajšem času umakniti. Kot najresnejši kandidat za njegovega naslednika se imenuje Santiago Albo, bivši zunanji minister v zadnji vladi pred nastopom diktature, proti kateremu je Primo de Rivera napel proces, vendar pa brez uspeha. Zatrjuje se, da bo Berenguerova vlada odstopila tekem prihodnjega tedna, najkasneje pa proti koncu tega meseca. Santiago Albo namerava sestaviti levičarsko liberalen kabinet.

Velika eksplozija v Liverpoolu

Pri eksploziji gazometra v neki tvornici je bilo ubitih 50 oseb, 800 pa ranjenih

London, 6. maja. V tovarni Bibis Brotter v Liverpoolu je eksplodiral gazometer, nakar je ogromen ogenj zabelj zajel gornja tri nadstropja poslopja. Promet je bil daleč na okoli popolnoma ustavljen.

Pri eksploziji je bilo ranjenih nad

800 oseb. Na dobljenih poškodbah so umrle doslej tri osebe. V tovarniškem oddelku, kjer se je pripetila eksplozija, je delalo 300 delavcev. Pod razvalinami je ostalo 50 ljudi. Boje se, da je število mrtvih še večje.

Velik potres v vzhodni Indiji

40 ljudi ubitih, nad 100 ranjenih — Potres je trajal dve uri

Rangun, 6. maja. Včeraj je nastal v mestu in okolici nenavadno močan potres. Ljudje so bili večinoma še v posteljah, ko se je zemlja nenadoma začela močno gibati. Po stanovanjih se je prevrglo pohištvo, razbila posoda in starejše hiše so se začele kmalu rušiti. Potres je trajal nad eno uro. V mestu je nastala strahovita panika. Vse je drvelo na prosto in zbežalo na polje. Po dosedanjih ugotovitvah je bilo 40 ljudi ubitih, 110 pa ranjenih. Popoldne

se je porušilo nad 200 hiš, večina preostalih pa je tako poškodovana, da v njih ni mogoče več stanovati.

Beograd, 6. maja. AA. Včeraj ob 14.56.49 so aparati beograjske potresomerske postaje zabeležili potres v daljavi 7700 km v smeri severo - vzhodno od Beograda. Maksimum premikanja tal v Beogradu je bil ob 15.27 z 32 mikronov. Potres se je končal ob 17.31 srednjeevropskega časa.

Zaključna redakcija obrtnega zakona

Vprašanje zbornic bo rešeno s posebnim zakonom — Posameznim sekcijam gospodarskih zbornic bo zagotovljena večja avtonomija

Beograd, 6. maja. V zvezi z nedavno vsedržavno konferenco obrtnikov, ki je zavezala stališče k načrtu novega obrtnega zakona, izdeluje v ministrstvu trgovine posebna komisija končno redakcijo tega zakona, pri čemer po možnosti upošteva predloge in želje, ki so jih izrazili obrtniki na tej konferenci in ki jih je posebna deputacija sporočila ministru za trgovino in industrijo.

Ker je konferenca pokazala, da je pretežna večina obrtnikov proti ločenim gospodarskim zbornicam, novi obrtni zakon v tem vprašanju ne bo ustvaril nikakega prejedca. Definitivno bo vprašanje zbornic rešeno šele s posebnim zakonom, ki je v načrtu tudi že sestavljen in ki bo prišel v razpravo takoj po končanem delu na obrtnem zakonu. Po izjavi ministra trgovine g. Demetroviča bo novi zakon o zbor-

nica določal skupne zbornice za trgovino obrt in industrijo, kakor obstajajo že sedaj v Ljubljani in drugod, vendar pa bo povečana avtonomija posrednih strokovnih sekcij, tako da bo mogla obrtniška sekcija samostojno reševati vse zadeve, nanašajoče se na obrt, trgovska za trgovino in industrijska za industrijo. S tem zakonom bo tudi točno določena uprava zbornic in način njene sestave.

Na konferenci obrtnikov v Beogradu je bilo sproženo tudi vprašanje obveznega zavarovanja obrtnikov za primer boleznih, starosti, onemoglosti in smrti. Ministrstvo trgovine in industrije se je odločilo, da bo poskusilo urediti to zavarovanje s posebnim zakonom v sporazumu z ministrstvom za socialno politiko. Načrt tega zakona bo v kratkem sestavljen in razposlan obrtniškim organizacijam v proučevanje.

Po aretaciji Gandija

Angleški delavski listi protestirajo proti aretaciji Gandija -- Mobilizacija Angležev v Indiji -- Obsedno stanje v Pešavarju

— London, 6. maja. Aretacija Gandija je povzročila v vsej Indiji velikansko razburjenje. Aretacija je bila izvršena v največji tajnosti. Kljub temu se je vest o njej kmalu bliskoma raznesla po vsej Indiji. Po govoru na nekem shodu v Surat, se je Gandi vrnil v svoje taborišče v Karachi. Ob 1. ponotiči za je zbudila močna svetloba električne svetilke policijskega komisarja, ki je prišel z 20 oboroženimi policisti iz Jalalpuria, da ga aretirajo. Policija je Gandija takoj odvedla v avtomobilu do Naisarija, kjer je po prejšnjih odredbah obstal poštni vlak, s katerim so odhajali Gandija v ... Kakor hitro se je raznesla vest, da je Gandija, je bil ustavljen v ... Indije ves promet.

Angleški konzervativni krogi odobravajo brez izjeme Gandijevo aretacijo. V listu »Daily Mail« izjavlja lord Inchcape, da bo morala indska vlada z vso silo nastopiti, da napravi v Indiji red, zatrti revolucionarno gibanje in povrne Indiji mir, ki traja že 80 let. Na drugi strani protestirajo delavski časopisi zelo ostro proti Gandijevi aretaciji, kar spravlja delavsko vlado v zelo kočljiv položaj. Ni izključeno, da pride zaradi indijskih dogodkov tudi v angleškem političnem življenju do resnih zapletov, ker sta si v tem primeru odločno nasprotni dve struji, ki z enako odločnostjo zastopata svoji stališči.

Aretacija Gandija je postala nujna, ker se je položaj v Indiji zadnje dni zelo poslabšal in je izžubila Anglija v Indiji veliko na svoji avtoriteti.

Kakor poroča sovjetska brzotjavna agencija, so izbruhli zadnje dni v Pešavarju resni nemiri. Uporniki so zasedli neko utrdbo v mestu. Angleške oblasti imajo mesto

še v svojih rokah. Položaj je kljub temu zelo resen, ker sta se ponekod indijska policija in indijsko vojaštvo pridružila upornikom.

V gorskih okrožjih se zbirajo močne tolpe oboroženih hribovcev, ki pripravljajo napad na angleške posadke. Indijska vlada je mobilizirala vso oboroženo silo v Indiji in vpoklicala vse Angleže pod orožje.

London, 6. maja. AA. Na včerajšnji seš spodbne zbornice je tainik za Indijo Wedgwood Benn potrdil vest o aretaciji Gandija in izjavil, da obvladuje oblasti v Pešavarju, kjer so bile zamere po nemirih z dne 23. aprila zelo resne, popolnoma tamošnji položaj. V pešavarskem ozemlju je bil proglašeno obsedno stanje. Na vprašanje, ako je bil upor nekih indijskih čet v Pešavarju osamjen, je Benn izjavil, da ni prišlo do štetih incidentov v drugih krajih. Dotični polk je bil odpoklican in ga je nadomestil neki polk Gurkasov. Na nadaljnje vprašanje je Benn dejal, da so štele 1. aprila angleške čete v Indiji 59.700 mož.

Bombaj, 6. maja. AA. V okrožnici, ki jo je diktiral Gandi tik pred aretacijo, priporoča izrečno svojim tovarišem, naj nadaljujejo borbo, ker je nemogoče doseči neodvisnosti brez žrtve.

Bombaj, 6. maja. AA. V Karachiju vlada napeto razpoloženje. Glavna poslopja prometnih ulic so obdana z evropskimi in indijskimi vojniki ter s stražniki. Vojaki so oboroženi s strojnimi kamni.

Pariz, 6. maja. AA. Iz Pešavarja poročajo v London, da so pri hišnih preiskavah v raznih krajih Saratua in Sabahia našli neke dokumente ter so bili zato aretirani štirje vodje agitacije.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo

Dunaj, 6. maja. AA. Jugoslovensko delegacijo za pogajanja za revizijo trgovinske pogodbe z Avstrijo tvorijo dr. Milan Todorović, dr. Velja Stojković, dr. M. Lazarević in kot tajnik dr. Ante Pavelić. Šef avstrijske delegacije je dr. Schiller, načelnik ministrstva. Pogajanja so se pričela včeraj popoldne.

Eksplozija turškega municijskega skladišča

London, 6. maja. Carigraski dopisniki tukajšnjih listov poročajo, da je nastala včeraj popoldne eksplozija v turškem municijskem skladišču ob Bosporu. Po prvi eksploziji je nastal požar, ki se je naglo širil in je zajel vse objekte. Eksplozije so se nadaljevale tri in pol ure. Po zraku so pokale granate, municija za puške in bombe. Mnogo ljudi je bilo ubitih in ranjenih. Vojništvo je skupaj z gasilci vso noč gasilo ter se je proti jutru končno posrečilo požar omejiti. Škoda znaša milijone. Kako je požar nastal, ni znano. Sumijo, da gre za komunistično akcijo.

Parnik se potopil

Tripolis, 6. maja. Parnik »Jessie« se je na odprtem morju 12 milj od Misurate ponesrečil in potopil. Podrobnosti še niso znane. Dva potnika sta se rešila, dočim se je bati, da je vsa posadka našla smrt v valovih.

Bogat lov sardel v Jadranu

Sibenik, 6. maja. Letošnji sezonski lov sardel je izredno uspešen. Zaradi tega so cene ribam zelo padle in so prodajali te dni kilogram sardel za 2 Din. V sibienski ribarnici so včeraj prodali 37.000 kg rib v vrednosti 600.000 Din, kar znači dosedaj rekordno prodajo.

Izseljevanje naših poljedelskih delavcev

Subotica, 6. maja. Zaradi velike brezposelnosti med tukajšnjimi poljedelskimi delavci je odpotovalo te dni ponovno 200 naših sezonskih delavcev v Nemčijo in na Nizozemsko.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.77, Berlin 13.4975 do 13.5175 (13.5025), Bruselj 7.8883, Budimpešta 9.8850, Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9604—7.9904 (7.9754), London 274.91, Newyork 56.445, Paris 221.98, Praha 167.17—167.97 (167.57), Trst 296.50.

INOZEMSKA BORZE

Curih: Beograd 9.1275, Pariz 20.2525, London 25.08, Newyork 516, Bruselj 71.98, Milan 27.05, Madrid 63, Amsterdam 207.7250, Berlin 128.18, Dunaj 72.7750, Sofija 3.74, Praha 15.29, Varšava 57.85, Budimpešta 90.20, Bukarešta 3.08.

Obnova kitajske suverenosti

Konvencija med Anglijo in Kitajsko o vzpostavitvi kitajske suverenosti na ozemlju Vejhaijeja

London, 6. maja. AA. Objavljena je vsebina konvencije, ki sta jo podpisala angleški poslanik na Kitajskem sir Miles Lampson in kitajski zunanji minister Vank. Po tej pogodbi je bila popolnoma obnovljena kitajska suverenost v ozemlju Vejhaijeja, ki je bilo s konvencijo z dne 1. julija 1898 oddano v najem angleški vladi.

Po konvenciji bodo angleške čete iz tega ozemlja umaknjene najpozneje v enem mesecu, ko stopi konvencija v veljavo. Konvencija bo ratificirana 1. oktobra 1930. — Istega dne preidejo uprava in vsa javna imovina v kitajske roke. Po možnosti bodo sedanje administrativne uredbe še nadalje ostale v veljavi. Prav tako bodo še nadalje veljavne listine, ki jih je izdala angleška

administracija. Nadalje bo kitajska narodna vlada v luki oddala v najem neko ozemlje in poslopja, ki jih bo potreboval angleški konzulat. Vse razsodbe angleških sodišč, ki so bile izrečene pred izročitvijo tega ozemlja Kitajski, bodo ostale v veljavi še nadalje in bodo enakovredne razsodbam kitajskih sodišč. Pri organizaciji občinske uprave se bodo posvetovale lokalne kitajske oblasti z inozemci, ki stanujejo v Vejhaijeju. Končno je bil podpisan sporazum, na podlagi katerega bo kitajska vlada posodila angleški vladi brezplačno sanatorij in letovišče za pripadnike angleške mornarice. Poslopja, ki so določena v ta namen, bodo posojena angleški vladi za dobo desetih let, ki se bi lahko obnovila.

Ljubljana dobi prvi nebotičnik

Po predlogu prof. Plečnika naj bi se na vogalu Dunajske ceste in Gajeve ulice poleg palače Ljubljanske kreditne banke zgradil prvi ljubljanski nebotičnik

Ljubljana, 7. maja.

Letos se obeta Ljubljani prav živahna gradbena sezona. Na periferiji rasejo iz zemlje nove stanovanjske hiše, a tudi v mestu samem skoraj ni ulice, kjer bi ne prezidavali in obnavljali starih hiš. Obeta pa se tudi zgradba cele vrste večjih palač za stanovanja in poslovne lokale.

Popolnoma novo lice bo dobil kompleks okrog palače Ljubljanske Kreditne banke med Dunajsko in Alkesandrovo cesto ter Beethovno in Gajevo ulico. Palača Ljubljanske kreditne banke je sedaj samevala in ni bila v nikakem skladu z ostalo okolico. Kakor smo že poročali, je kupil stavbišče ob Gajevi ulici med Dunajsko cesto in Beethovno ulico Pokojninski zavod za privatne nameštence, ki namerava zgraditi tam veliko palačo. Stavbni projekt poleg Ljubljanske kreditne banke, nasproti Rojine ob Aleksandrovi cesti je te dni kupila od Skodovih tovarn ga. Mila Kambič - Kubelka ter namerava zgraditi moderno stanovanjsko palačo s poslovnimi lokali v pritličju. Vokalno parcelo ob Aleksandrovi in Beethovni ulici, kjer stoji sedaj paviljon cvetličarne Korzika, pa je kupila zavarovalnica »Dunav«. Tudi ona bo tukaj gradila veliko palačo. Aleksandrova cesta bo na ta način v kratkem poizidana, kar bo mestu vsekakor v kras, kajti plotovi sredi najmodernejših palač precej kvarijo zunanje lice mesta.

Z vsemi temi stavbami bi se imelo pričeti še tekom letošnjega leta. Ker gre za center mesta, se je začel za zadevo zanimati tudi naš znani modernizator prof. Josip Plečnik. Pokojninski zavod je, kakor znano, nedavno razpisal natečaj za načrte nove palače ob Gajevi ulici. Natečaja se je udeležilo več arhitektov, nobenega načrta pa ni

juryja priporočila in izvršitev. Sedaj je profesor Plečnik sporočil predlog, naj bi Pokojninski zavod svojo nameravano palačo ob Gajevi ulici na fronti proti Dunajski cesti poleg palače Ljubljanske kreditne banke zgradil v obliki modernega nebotičnika (12 do 15 nadstropij?) Ljubljana bi na ta način dobila svoj prvi nebotičnik, a drugi v vsej Jugoslaviji. Prvega v naši državi grade namreč letos že v Beogradu in sicer nasproti palače Uprave fondova. Imel bo 12 nadstropij. Ljubljana pa ima priliko, da poskusi narediti v zgradbi še večjega. Javnost bo predlog prof. Plečnika gotovo sprejela z odobravanjem, drugo vprašanje je, kakšno stališče bo k temu projektu zavzel mestni magistrat, ki mora nebotičnik spraviti v sklad z regulacijskim in stavbnim načrtom. Mislimo pa, da bi bil nebotičnik na tem prostoru mestu le v kras in da s te strani ne bo zadržkov.

Iz policijske kronike

Policiji so bile javljene tri tatvine, in sicer je naznanil Petan Josip, hišni posestnik v Majstrovici ulici, da mu je neznan tat odnesel iz nezaklenjene omare v veži sivo obleko, vredno 800 Din. Tat je prišel v vežo skozi okno in skozi njega zopet odšel. 13letna učenka Visintin Ana je javila, da ji je neki Novak Karel, po poklicu čevljar, polmočnik ukradel v veži hiše št. 6 na Poljanski cesti dežnik, vredno 50 Din. Na dvorišču hotela »Soča« je nekdo ukradel magistratnemu uslužbencu Pevšču Albinu 2500 Din vredno kolo, ki ga je imel zaklenjenega; Reichu Matiji, zidarju, stanujočemu v Gerbičevi ul., je pa zmanjkala denarnica s 300 Din. Ne ve pa, ali jo je izgubil ali mu jo je kdo izmed delavcev, s katerimi skupno spi, ukradel.

Gospodarji in najemniki

Nova zanimiva in zelo aktualna anketa »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, 6. maja.

Stanovanjska zaščita je odpravljena in končan je boj, ki je trajal pravzaprav od vojne in prevrata, ko je v mestih ostala množica beguncev in se je jelo tja priseljevati delavstvo s kmetov zaradi razvoja industrije in lažjega zaslužka. Kmet-vojak se je v vojni odvalil poljskega dela in visoke številke maloverdnega denarja so ga zapeljale, da je zapustil domačijo, kjer se je preživljal sicer s težkim delom, a sigurno in brez strahu pred gladom. Tudi doba verižništva se je raztegnila čez več let in natrosila med mešane nesolidne pustolovske elemente. Umaknil se pa vsem tem množicam ni nikdo, ker je zlasti manj premožne sloje, posebno pa neaktivne ostanke predvojnih razmer varovala zaščita, da jim je bilo omogočeno življenje v mestu. Prav mnogo prepotrebne prostora so zavzemale družine uradnikov starega režima, po večini priselenci iz nemških provinc stare Avstrije, ki so se udomačile pri nas ter se niso izselili niti v republiko Avstrijo, niti na deželo, kjer bi bile s svojimi pičlimi dohodki s hujšo mogo lažje, kakor v Ljubljani. Razvila se je obrt oddajanja sob in privatnih kuhinj, torej obrt, ki ni obdajena in še vedno prav lepo preživlja marsikatero družino na škodo obdavčenih obrtnikov. Nemške družine avstrijskih dostojanstvenikov so ohranile svoja velika stanovanja in se stisnile v kuhinje in poselske sobe, od dohodkov ostalih sob so se pa preživljale, čeprav bi lahko živele v malih mestih dostojnejše in stanu primernije v mnogo cenejših malih podeželskih mestih. Sploh je sto vzrokov, da je naše mesto vedno tesnejše, čeprav se širi z veliko naglico.

Stanovanjska zaščita je s omejitvijo lastninskih pravic hišnih posestnikov skušala odpraviti stanovanjsko bedo, najemnikom je pa dala privilegije, ki jih prej niso imeli. Vsako oviranje svobodnega gibanja pa le škoduje razvoju, zato tudi stanovanjska zaščita ni imela tistih uspehov, ki so jih pričakovali od nje, pač se je pa razvila nezadovoljnost in nezno trenje med gospodarji in najemniki. Vsi so imeli prav, pa so se vsi pritoževali, da se jim godi krivica. Prav so imeli gospodarji, ki niso smeli povisati najemnin in odgovarjati stanovanj, in kričali so najemniki, ker so gospodarji vse mogoče stroške zvalili nanje. Med strankama je nastala razdraženost, ki je preprečevala pameten sporazum. Skoro bi ne bil račun napaden, če bi dejali, da bi s takimi za tožbe in izdatki za advokate, ki so jih gospodarji in najemniki izmetali v svoji razdraženosti, lahko zgradili toliko stanovanj, da bi bila stanovanjska beda zelo omlajena, če ne še celo odpravljena.

Pritožbe so bile pa večkrat upravičene,

saj razdraženost ni poznala meje. Nekateri gospodarji so pretiravali z zahtevami in iznajdljivostjo starih inkvizitorjev mučili najemnike, privilegirani najemniki so pa z najgršim orožjem ščitili svoje pravice, da so bili tudi gospodarji, ki so bili v svojih hišah pravzaprav le plačniki in hišniki, pomilovanja vredni. Mnogi hišni posestniki raje niso več oddajali stanovanj v najem, ker so bili siti vednega boja z oholimi zaščitenimi najemniki, in tako je mnogo stanovanj odpadlo, ki bi bila lahko omilila stanovanjsko bedo.

Z likvidacijo stanovanjske zaščite je to trenje odpravljeno in zopet je posestnik gospodar v svoji hiši. To je dobra stran ukinitve, ki bo obe bojujoči se stranki s časom zopet pomirila in jih dovedla do strpnosti. Grozi nam pa zvišanje najemnin, ki so v mnogih primerih že davno presegle predvojne cene in revnejšim slojem niso več dosegljive. Vsakdo, kdor le more, si bo postavil svojo hišico in naravna posledica bo, da bodo najemnine padle. Ta padec bo pa zadel najhujše lastnike hiš, zlasti pa one, ki so zidali na kredit. Veliko novih hišnih posestnikov je namreč zidalo hiše z le dvoje ali troje stanovanj. Eno, navadno celo najskromnejše, imajo za sebo, ostala pa oddajajo in z najemnino plačujejo obresti hipotek. K najemninam seveda morajo od svojih drugih rednih dohodkov ali plač dodati še toliko, da jim za življenje ostanejo le do skrajnosti reducirane vsote. Kadar bodo najemnine padle, obresti ne bo več mogoče plačati in po Ljubljani bo zapel boben, kakor ni ropal še nikdar. Da ne izgube svojega denarja, bodo denarni zavodi morali postopati skrajno strogo, da ne propadejo sami. Denarja ni dosti in oplašeno prebivalstvo se ne bo upalo nalagati svojih prihrankov v hiše. Vrednost hiš bo rapidno padla, kakor padajo cene ob vsaki finančni katastrofi. Stanovanjsko vprašanje ima v sebi torej tudi neveren zametek gospodarske katastrofe, ki je neizogibna, če se razmerje med hišnimi posestniki in najemniki ne premosti tako, da bo rešitev za obe stranki vsaj znošen. Zrtve so sicer potrebne na obeh straneh, a niso nemogoče. Nelojalnost in nepopustljivost mora prenehati na obeh straneh, na njeno mesto naj pa stopi razodnost in pa v prvi vrsti človekoljubnost.

Pozivamo torej obe stranki, hišne posestnike in najemnike, naj opišejo svoje izkušnje in težave, obenem pa tudi svoje želje in predloge, kako si oni mislijo, da bi bila rešitev za obe stranki najbolj ugodna. Dobra volja naj premaga nasprotja, da bomo živeli v Ljubljani zopet zadovoljni v miru in slogi. Kogarkoli kaj teži ali ima kak pameten predlog, naj ga objavi v naši anketi, ki jo odpiramo pod gornjim naslovom.

ko kolosalno hvaležna uloga! Pomislite, čez sto, dvesto let — kako me bodo lahko slikali romanopisci ali dramatik! Jaz pa bom iz groba molče trobental: »Bravo! Imenitno! Samo da me niste prikazali kot dolgočasnega patrona.«

A da sem bil kot intendant res tiran, je gospod Danilo tudi dokazal. Piše namreč, da so morali gledališki člani pod mojim tiranstvom izvajati toliko gimnastiko možganov in spomina, da je bilo v sezoni 25 do 30 dramskih novitet, a nič — deficita. S svojo tiranijo sem celo gospoda Danila prisilil, da se je moral v enem samem popoldnevu naučiti vloge majorja v »trilogiji« Sudermannovega »Frica« (Glej str. 64 »Spominov«).

Tu je Danilo humor resnično porazen. Priznajte: trilogijo našitirali in igrali v par urah, to je znal doseči le tiran Govekar! Cele trilogije, to je drame s tremi dramami, 42 strani težke vloge se je gospod Danilo naučil in celo izvrstno igral v nekaj urah. Ali ni to čudež za gospoda Danila? Ali ni to dokaz moje energije — ne, ali ni to nezasišeno mučenje in zlorabljanje igralskih duševnih in fizičnih moči?

Ne, ni! Zakaj »Frica« ni trilogija, nego je prav kratka enodeljanka, ki obsega z vsemi režijskimi in drugimi opazkami komaj 40 strani prav redkega tiska. V tej igrici nastopa 7 oseb, tako da ne prihaja na eno osebo povprečno niti šest strani.

Pa recimo, da je imel Danilo major 12 tiskanih strani z vsemi opazkami. Njegovo priznanje, da je bil tako izvrsten major, da mu je čestital gospod režiser Nučič, samo dokazuje, da nisem zahteval ničesar preveč od slavnega rekorderja vseh plačevalcev. No, pisana uloga bi bila lahko štela 100 strani in gospod Danilo bi se bil vendarle imenitno odrezal, samo da je bila suleza na svojem mestu. Zakaj ne le mlade hantice, nego tudi stari Danilo vedno razpolaga s prirojenimi (!) umetniškimi rutinami...

Cisto humorja je tale epizoda: »Takoj po mobilizaciji« — piše gospod Danilo — »so se pričeli žalostni dnevi: kar ni bilo igrancev poklicanih v vojno, so bili ostali brez glave in brez kruha. Strnili smo se skupaj (torej ne narazen) in sklenili, da pojdemo jaz k županu prositi podpore, vsaj za prvi čas. Oglasil sem se pa pri nadstevniku Govekarju, da ga povprašam za svet. Govekar napiše na listič papirja: »Inter arma silent musae...« To je bila sicer brutalna gesta za mojo profinjeno (!) dušo, toda take udarce so morali tudi drugi pretrpeti...«

»Profinjena« Daniloova duša je torej prešla od neusmiljenega tirana brutalen udarec po lastno! — To ni več humor, to je že tragedija ali celo trilogija.

Istina pa je, da je avtor humorist prišel le zase k meni »po sveto« in da je prejel nekakrta tak »sveto«. Žal mi je, da je končno župan dr. Tavčar naročil tedanje muhožornik referentur, to je meni, naj odklonim nadaljnj »svetovanje« gospodu Danilu, ker je zdrav in sposoben, da si lahko poišče službo, ki ga bo živila. Le to županovo odredbo sem sporočil gospodu Danilu, toda seveda po slovensko, brez vsakega latinskega citata.

Kako modra je bila odredba rajnega dr. Tavčarja, priznava z bujnim humorjem gospod Danilo sam, ko popisuje, kako je postal naravnost sijajen vojni dobavitelj...

Ko me je tako gospod Danilo predstavil v ulogah kot brezsrčnega tirana, krutega valpeta in brutalnega mlatiča po nekovem »profinjene« srcu, pa me je na koncu svojih »Spominov« v svojem neodoljivem humorju potisnil še v ulogo — ponarejevalca testamenta.

To je pač višek učinkovitega njegovega humorja... Kdo se ne smeje in kdo ne zabava? Vedno se mi je posrečila ona stvar najbolj, o kateri sem imel najmanj pojma, piše naš humorist.

Gospod Danilo poroča namreč, da se je pokojni Raiko Arce rad pridruževal igralski družbi v gostilni »Pri lipi« in razlagal ondi »svoje namere o premoženju, katero je zapisal igralcem v podporo za stara leta, ko bodo vedeli cestiti to njegovo določbo.«

In gospod Danilo piše: »Govekar pa je to Arcevo določbo predelal v podporo Dramatičnemu društvu, ki naj podpre nadebudne talente v študijske svrhe. Sicer bi bilo imenovano društvo brezpredmetno.«

Cisto resno konstatiram, da sem le tajnik Dramatičnega društva, ki ima velik odbor 12 gospodov. Ta odbor je ne le izvršil Arcevo oporoko do zadnje pike, nego je k Arcevi dedščini priklopil še imetje Gledališkega konsorcija, ki je prodal dve dvanaststropni hiši. Iz tega skupnega kapitala se uporabljajo obresti.

Na seji Dramatičnega društva dne 19. decembra 1929 je bil na temelju prejšnjih sklepov sprejet Pravilnik, po katerem podeljuje odbor od časa do časa šolske in potne ustanove ali podpore Slovincem obeh spolov, ki se posvečajo gledališki umetnosti v Sloveniji, ter razpisuje nagrade za izvrstna dramska dela (drame, opere, operete in libreta). Glede starosti torej ne delamo razločka.

V smislu sklepa občnega zbora rešuje eksekutiva društvenega odbora že od leta 1924 dalje množestevilne prošnje članov ljubljanskega gledališča in dovoljuje prošnicam ter prošnicam brez ozira na njihovo mladost ali starost iz obresti glavnice podpore za šolanje doma in v tujini, za učna potovanja ali za nujne potrebe v gledališke namene, oziroma za zdravljenje.

Niti gospoda Danila nismo pri tem pozabili! Razpisali smo iz imetka Gledališkega konsorcija tudi troje nagrad, in sicer za izvrstno dramo 10.000 Din, za izvrstno opero 10.000 Din, in za izvrstno operno besedilo 10.000 Din. Prvi dve drami je odbor tudi izplačal; za tretjo nagrado pa se ni, žal, poizkušal nihče.

Na zadnjem občnem zboru pa je Dramatično društvo, čegar odbor je isti, kakor Gledališkega konsorcija, sklenilo, da more odbor vsako leto nagraditi po svobodni oceni s primernimi nagradami nova dra-

maška in glasbendramatska izvrstna dela. In odbor je v to svrhu določil zopet vsoto Din 50.000—.

Ali je to res vse tako brezpredmetno, kakor meni gospod Danilo? No, morda pa vendarle prizna humoristi gospod Danilo vsaj to, da Dramatično društvo ni bilo brezpredmetno, ko se je vršila petdesetletnica njegovega igralskega delovanja pod vodstvom in pokroviteljstvom »Brezpredmetnega« Dramatičnega društva...

Prav hvaležen sem gospodu Danilu za njegovo humorno priznanje, da je v »imeni igralcev« — a brez moje vednosti in brez pooblastila intendantice — opetovano »interviral« pri bivših deželnih odbornikih.

Sam Danilo namreč piše: »V tistih usodnih letih, ko je bila pošknična struna najbolj napeta in so strupene puščice letele na desno in levo, je naše gledališče seveda trpelo pod tem obnebljem...«

V tistih letih torej je gospod Danilo samovoljno »interviral« pri rajnem gosp. dr. Evgenu Lampetu in rajnem g. dr. Janezu Kreku... Ali celo gospodu Danilu je

končno povedal dr. Krek: »Veste, jaz sem se trudil, da bi pomagal gledališču, toda radi strankarske discipline nisem mogel ničesar doseči...«

Dovolil! Samo še nekaj. Gospod Danilo izdaja mlademu igralskemu naraščaju tajnostni recept, po katerem je sam živel, delal in doživel celo vrsto krasnih jubilejev. Po tem receptu priporoča humor in — čulite! — načela.

»Samo kdor ima načela, ostane vedno svež in mlad do zadnjega ter je svetu v korist in samemu sebi v veselje,« piše gospod Danilo.

Izvrsten dvopit! Zlat humor! Torej »načela« so življenjski eliksir. Kakršnakoli in tudi kadarkoli zamenjana »načela« dajejo človeku duševno odpornost in humor.

Zelo hvaležni smo lažko gospodu Danilu za tako dragocen punkt, zakaj jaz in bržčas še marsikdo je bil doslej zmotnega mnenja, da je za večno mladost potrebno predvsem — debela koža.

Fran Govekar.

Ljubljanski Zoo v Tivoliju

Romantike na tivolskem bajerju je konec — Zoo se je včeraj preselil v bivšo garderobo drsalcev

Ljubljana, 6. maja.

Tivolskega bajerja, kjer so dijaki vsaj pred vojno in med vojno preživljali najbolj romantične čase z bitkami na morju, ni več. Pred dnevi so trije tretjinci še tekmovali med seboj, kdo bo prvi na cilju, bitki na morju se niso sili studentje več. Tekmovanje je pač romantika časa, kakor so bile nekoč bitke. Predvčerajšnjim so pa prišli mestni uslužbenci in odpeljali vse čolne izpod barake ali čolnarne, kakor smo rekli tisti hišici. Ostal je prav za prav en čoln, s katerim pa ne bodo tekmovali studentje, temveč uslužbenci ljubljanskega Zoa, ko bodo lovili po bajerju race ali kaj. Ljubljanski Zoo se je namreč včeraj preselil iz paviljona na velesanju, kjer je dolgo užival gostoljubnost, v nove prostore v Tivoliju, v hišico, kjer je bila garderoba za drsalce pozimi. Mimoidoči se ustavljajo ob ograji bajerja in ogledujejo tri štorke, ki so si izbrale kot ob drevedu, kjer še nekam zalostno stoji na eni nogi ter plaho zro na šetalec, posebno pa na otroke, katerim mamice povedo, da so to štorke, ki so jih prinesle iz Ljubljane. Otroci strme v čudne tice, ki zdaj pa zdaj dvignejo peroti, da bi odletele, pa ne morejo, ker so jim eno stran nekoliko pristigle.

Ljubljanski Zoo je torej dobil svoj prostor. Kakor znano, se je mnogo debatiralo, kje naj bi bil Zoo v Ljubljani. V postev bi prišlo več pripravnih krajev, končno je pa padla odločitev, da naj bo Zoo v Tivoliju ob tivolskem bajerju. Vse kaže, da je tu najprimernejši prostor za tak živalski vrt. Načrt, ki sta ga napravila arhitekta Ivo Spincič in Bohinjec, je bil med najboljimi, toda mestna občina se je protivila, da bi zgradba stala na kraju, kjer je bila projektirana, namreč ob tivolskem bajerju. Na zadnji občinski seji so Zou končno dovolili, da se preseli v Tivolijo, toda samo začasno, dokler ne najdemo zanj drugega primernejšega prostora. Velesanje je Zoo torej doživel in kot deložiranec se je nastanil v Tivoliju. Sicer

pa na velesanju Zoo sploh ni spadal. Vse pa kaže, da bo Zoo tu delj časa, ker ima vodstvo Zoa v načrtu zidavo betonskih kletk za lisice in volkove in druge adaptacije za ostale živali.

V hišico so začasno spravili vse ptice, kune itd. V njej pa bodo, ko bo vse urejeno, samo ptice, ki morajo biti pod streho in morajo imeti mir. To so ptice zmoredne in žužkojede. Srne in gamz bodo na širokem zelenem bregu vzdolj bajerja ob mestni drevnici. Na vodi bodo race, gosi itd. Zoo bo skušal dobiti kolikor mogoče veliko število vodnih ptic, da bo oživel najprvo bajer. Nabavil si bo tudi labude, ki se bodo majestetično zibali po vodi. Za lisice in volkove bo treba zidati betonirane kletke in sicer iz higienskih ozirov. To so živali, ki smrde in kopljejo v zemljo. Pravilno po načrtu zidane kletke bodo lahko čistili, tako da ne bo smradu, katerega so se nekateri najbolj bali in ga navajali kot vzrok, da Zoo ne sme biti v Tivoliju. Zidana hišica se bo lahko kurila za one ptice, ki ne prenesajo mraza. Na velesanju je imel v tem pogledu Zoo velike težave, ker ni bilo mogoče zakuriti v paviljonu. Colnarne bodo prestavili in bo služila za nekako pribežališče vodnim pticam.

Kot rečeno bo vodstvo posvetilo glavno pažnjo bajerju in vodnim pticam. Zasadijo bodo na koncu bajerja ob železniški bievci, da bodo race tu tudi gnezdirale in se množile. Na vodi bo tudi lokvanj in druge vodne rastline, med njimi pa ponirki in labudi. Ta sedaj precej mrtvi kot Tivolija bo torej oživel. Setalci se bodo raje ustavljali ob ograji ter opazovali živali, a doselej je večina hodila mimo.

Pozneje si bo Zoo nabavil še akvarije za ribe in uredil poseben prostor za afribije. Ko bo pa Zoo popoln glede domačih živali, si bo morda nabavil še eksotične živali, za katere bo v Ljubljani podnebje zelo ugodno. Kjer je bival oskrbnik čolnarne, se bo vseli oskrbnik Zoa, ki bo tudi pripravljati krmo in jed za vse živali.

V sredo se bo pela Bellinijeva opera »Norma« z gđ. Zlato Špehar kot gostom v naslovni partiji. Velikega duhovna Orovista poje g. Betetto, ostala zasedba kot pri premijeri. Dirigent g. Neffat, režiser g. Krivecki. Predstava se vrši za obnoba D. »Pohujšanje v dolni št. Florjanskje«, opera našega domačega komponista M. Bravničarja se vprizori v nedeljo 11. t. m. Intenzivne zadnje skusnje vodita z vso ljubeznijo in znanjem gg. dirigent Neffat in režiser Debevec. Sceno oskrbi v spozrazumu z vodenimi faktori pri Vavpotič. Opozarjamo že danes na ta nov dogodek v naši operi, ki bo, upamo — kot delo zasluži — vsaj deloma poplačan z velikim odzivom naše publike. Podrobno zasedbo dobro poznanega nam dela, priobčimo prihodnje dni.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Turek, 6. maja 1936. Katoliki: Janez. Pravoslavni: 23. aprila, 3. dan Uskrsja.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Drama: Zaprtlo.
Opera: Boheme. B.
Kino Matice: Hadži Murat.
Kino Ideal: Cigava je moja žena?
Kino Ljubljanski dvor: Divne laži Nine Petrovne.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Piccoli, Dunajska cesta; Bakarčič, Sv. Jakoba trg.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

Gospod Danilo kot humorist-zgodovinar

Danilo: Spomini. Samozaložba. Ljubljana v mesecu februarju 1930.

Ta moti ni kdovekak bridskosti izkusil... O. Župančič.

Danilo humorist? — Človek strmi in ne veruje. Pa je vendarle res. V svojih »Spominih«, ki so izšli pravkar, piše g. Danilo: »Zgodovino našega gledališča prepriščam bolj poklicanim rokam. Opisal sem le svoje življenje in boj za obstanek v humoristični obliki, pri kateri naj se moja publika zabava, da ji ostane v prijetnem spominu.«

Citatelj naj se torej ob Danilovih »Spominih« zabavajo, smejemo in kajpada veselo ploskamo.

Dobro, prav radi! Zlasti jaz se jako rad zabavam in silno rad smejem; zato cenim humoriste in sem jim hvaležen za vsak dober dvopit.

Pripravi sem se torej ob Danilovi knjigi na užitek. Med čitanjem me ni preveč motilo »vulgarno« izražanje, ki ga smatra avtor za humorno, niti se nisem grazil nad kopo pravopisnih, slovničnih in tiskovnih napak ali nad stilističnimi prekuji; tudi te smatra gospod Danilo pač le za — dovtip. Morda je humor in zabavna govorica Danilu tudi tehnična stran njegovih »Spominov« z njihovo zmedenostjo in neurejenostjo, ki meša razne dobe v enotno kašo, postavljajo poznejše dogodivščine pred prejšnje, mladostne ob starostne doživljajke, a pri tem pozablja na najvažnejše svoje življenjske podatke.

»Spomine pisati je mnogo težje, kakor spomine obupati.« — pravi gospod Danilo čisto pravilno in je to tudi s svojo knjigo dokazal. Iz stare dobe ni mogel povedati nič novega in še neznanega, kar pa je povedal iz svojega, je malenkostno. Razumem, da govori in piše predvsem o sebi; toda ne razumem, zakaj ni ničesar povedal o svojih prvih tovariših, dijetantih obrtnikih, uradnikih in raznih demati, pionirskih slovenske drame in opere. Jedva da semtertia koga imenuje. Zlasti čudno je, da ni malone ničesar povedal o Borštniku, Verovšku, Boteški, Dragotnoviču, Bohuslavu in Nučiču.

Avtor nam ne pove ničesar o svojih igralskih učiteljih, niti ne zveemo, kdaj in kje je igral svoje prve vloge, od kdaj in do kdaj šteje svoje dijetantovanje, od kdaj je bil samo igravec po poklicu, od kdaj režiser ter končno od kdaj se smatra upravičenega, da govori o svojih umetnostih. Danilov razvoj od dobrih režiserjev in vedno težjih vlogah bi nas vsekarj boji zanimal, kakor pripovedovanje ljubezenskih in drugih epizod, ki nimajo pomena. Zelo občudujem, da prehaja molče pre-

ko delovanja Inemana, Dobrovoljnega, Liera in Taborskega. Saj so bili ne le sami zase kvalitetni igralci, nego so kot režiserji in učitelji pretirali slovenski igralski dijetantizem ter uvedli na naš odresno pojmovanje igralske umetnosti. Borštnikova, Terševa, Rückova, Spurna, Kreisova, Šetfilova, Buksekova, Thalerjeva, Wintrova in posebej Gostič-Danilova so bile igralko, ki jih niti humorist ne sme docela pozabiti ali le mimogrede omeniti. A tudi intendant, blagajnik in predsednik Dramatičnega društva, ki so se dolga desetletja borili s preoblastnimi oblastniki, s publiko in igralskim ansamblom za obstoj in neprestani napredek slovenskega gledališča, drame, opere in operete, je gospod Danilo večinoma čisto pozabil. Kajpak, tudi otroci nč ne vprašujejo in nič ne razmišljajo, kako se ubijajo očete za njih kruh. Gospod Danilo smatra vse drugo za špas, le sebe in svoje delovanje pa za silno resno in važno zadevo. Špas mu je, kako so voditelji našega gledališča čisto izgubljali svoje živce, svoje spanje in končno vsako radost do življenja.

Naš vrli Milčinski je neoporečno mož neizčrpnega humorja in tudi jednilihi živcev. Toda bil je v družbi z ravnateljem Hubadom le par let intendant ljubljanskega gledališča, a je ostal naposled — popolnoma brez humorja in brez živcev. In izjavljal je, da nekaj let nato niti mimo gledališča ni hodil ter je delal največje ovirke, samo da ni niti videl niti slišal ničesar in nikogar, kar in kdor bi bil v zvezi z gledališčem.

Kakor gosp. Milčinskemu se je godilo še marsikomu, zlasti onim, ki so bili vpreženi v Tabiljiti voz še daljšo dobo.

Dveh intendantov pa se je vendarle spomnil gospod Danilo: g. Hubada in mene ter je nama posvetil večjo poročilo svojega humorja. G. Hubada je naslikal kot besnega bikoborca, mene pa kot tirana.

Vsihki so mi že vse mogoče vloge. Celot dramatičiziral so me kot intriganta v dolgi salonski sukni in z zlatim nanosnikom z zlato verižico okoli ušes. — naslikali so me kot čmerikavca, ki leta po mestu s starimi špehi pod pazduho ali pa kot razvedanca, ki zbira v svoji notsi pikantne anekdote. Čeprav nisem bil nikoli tak in ne maram starih špešev ter nisem notesa še nikoli imel.

Ali tudi ulogi tirana ne ugovarjam. Jaz namreč prenašam vse. Vse vsiljene vloge. Mislim si: Hej, moja slika postajata znanamcem s tem le še zanimivejša! Wurm, Scarpa, Don Juan in Pavšek v eni osebi, ka-

Dnevne vesti

— **Opozorilo onim, katerih zemljišča meje na železniško progo.** Mestni magistrat razglasi. Vsako leto zanetijo v zgodnji pomladi iskre iz lokomotiv mnogo požarov na gozdnih in poljskih parcelah, meje na železniško progo. Taki požari nastajajo in se širijo po navadi samo zato, ker niso obmejne poljske ali gozdne parcele očistišne v smislu § 99 železniškega obratnega reda — naredbe od 16. novembra 1851 avstr. drž. zak. št. 1 ex 1852 — od suhega listja, dračja, suhe trave in drugih lahko zantetljivih snovi. — Na prošnjo direktije državnih železnic v Ljubljani opozarja mestni magistrat prizadete meje na določbe § 99 cit. obratnega reda s pristavkom, da se bo proti kršiteljem teh določb postopalo po § 101 nav. obratnega reda ter da bo železniška uprava v primerih, kadar se bo ugotovilo kot vzrok požara zanemarjanje določb § 99 obratnega reda, odklonila povrnitev radi požara nastale škode.

— **Iz »Uradnega lista«.** »Uradni list k. r. banske uprave dravske banovine« št. 58 z dne 3. tm. objavlja rodbinski pravilnik za člane kraljevskega doma kraljevine Jugoslavije, zakon o ureditvi selitve onih, ki izgube zaščito po dosedanjem stanovanjskem zakonu in pravilnik o službenih razmerjih, ustanavljanju mest in prejemkih banovinskih uslužbencev dravske banovine.

— **Izpit in tečaj za strojnike, lokomobilstvo in kurjače.** Pri inspekciji parnih kotlov v Novem Sadu se bodo vršili 17. t. m. izpiti za strojnike, lokomobilstvo in kurjače parnih kotlov. Pripravljalni tečaj se prične 12. t. m. Podrobnejše informacije se dobe pri omenjeni inspekciji.

— **Zadnji dež in hrošči.** Dež in hladno vreme zadnjih dni sta roje hroščev znatno ugonobila, kar se pozna tako na drevju, kakor tudi po vrtnih in grmovju.

— **Spomenik Simona Jenka v Podreči.** Pri Mavčičih je dobil lično železno ograjo, istokalo se je prostor okrog spomenika olespal.

— **Potres v veliki daljavi.** Profesor dr. Belar nam poroča, da so zaznamovali potresomeri potresne stanice pod Triglavom včeraj zjutraj okrog 7. zelo močan velenpotres v veliki daljavi. Že več mesecev pod Triglavom niso opazovali tako močnih odmevov daljnega potresa.

— **Zveza rževnih oficirjev v Ljubljani.** Sporoka članstvu, da je ustanovila odtok za pomorski sklad, ki ga je pristojna oblast odobrila. Kladi odseka morejo biti samo člani Zveze zase in za svoje soproje. Pri sprejemu v odtok plača vsak član smrtni prispevek za prva dva smrtna slučaja. Za vsak smrtni slučaj (ne glede na že vplačana prvotna dva slučaja) plača član smrtni prispevek takoj po prejemu položnice, ki mu mu jo pošlje Zveza. Člani, ki žele pristopiti k temu odtoku, naj zatevajo od Zveze pristopno tiskovino in pa pravila.

— **Blagohotni čitatelji.** Izvolite popraviti v mojih pravkar na svetlo danih gledaliških »Spominih« četrti vrstice od spodaj na strani 229, ki se sedaj glasi »Govekar pa je to Arceotvo določilo predelal v podporo Dramatičnemu društvu«. Odslej naj se namreč ta nerodnost tiskarskega skrata (kajpak) glasi: »Govekar pa je to Arceotvo namerno odsevaloval in priporočil podporo Dramatičnemu društvu itd.« — Uradni popravek. Dajilo.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo nekoliko oblačno, v splošnem pa lepo vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države deloma oblačno. Deževalo je samo v Sloveniji. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 23,8, v Zagrebu, Splitu in Skoplju 23, v Sarajevu 22, v Ljubljani 20,4, v Mariboru 18,8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,6, temperatura je znašala 7,6.

— **Družabni škandal v Sarajevu.** V soboto je imelo Sarajevo nenavadno senzacionalno na ulici. Mlada elegantna in lepa ženska iz znane in ugledne sarajevske rodbine se je izprehajala po ulici, ko je pristopil k njej ločen moški in jo začel pretepati. Žena je začela bežati, mož pa za njo. Ko je dohitel, jo je vrzel na tla in jo tepel. Kmalu se je zbrala na cesti množica radovednežev in iščevala zdej moža zdej ženo, dokler ni prišel stražnik in aretiral moža ter ga odvedel na stražnico. Mož je na sličen način že večkrat napadel svojo ločeno ženo na cesti.

— **Dolarski milijonar v Dalmaciji.** Z eks-presnim vlakom je prišel v Split ameriški dolarski milijonar Jean Daitay. Prišel je se je v svojem luksuznem salonskem vagonu. Spremlja ga neki Albanec. V Splitu je nakupil razne predmete in najel na luksuznem parniku 10 kabin za pot v Dubrovnik.

— **Originalni nazideji.** L. 1908. je izgubil knjigovodja trdnice Brunner Ivan Ostermann v Sarajevu 1000 kron. Ker ni imel svojega premoženja, so morali njegovi starši škodo trdnici povrniti. Pred dnevi je dobila sarajevska policija denarno nakaznico za 1500 Din. Denar je poslal nekdo iz Zagreba, ki se pa ni podpisal s polnim imenom, temveč samo z začetnimi črkami. V pismu, ki je bilo nakaznici priloženo, je anonimni pošiljatelj pojasnil, da je našel onih 1000 kron, ki jih je pred 22 leti izgubil knjigovodja Ostermann, in da si je pomagal te vrste ustvariti lepo eksistenco ter vrača sedaj šestkratno več. Ostermann se je vrnemu dolžniku zahvalil v časopisnih za njegovo čepav pozno poštenost.

— **Truplo dečka v Savi.** Včeraj so našli blizu vasi Jarun pri Zagrebu že razpadajoče truplo neznanega dečka ob bregu Save. Truplo je bilo najbrž v vodi že nekaj časa. Deček je bil star okoli 12 let, nosil je kmetsko obleko. V žepu je imel reklamne listke za čokolado. Identifikacija ni bila mogoča ugotoviti. Na glavi ima veliko rano, ki jo je morda zadobil pri padcu v vodo. Vse kaže, da gre za zločin, ker ni verjetno, da je fant izvršil samomor. Iz Zagreba in okolice hodijo stari kar trumoma ogledovat truplo, ker je zadnje čase izginilo iz Zagreba neznan kar več dečkov v starosti od 10 do 15 let.

— **Samomor mlade šivilje.** Včeraj se je v Zagrebu mlado dekle pripeljalo s tramvajem iz mesta do pokopališča. Že v vozu je vzbudila splošno pozornost, tako je bila vznemirjena. Odsila je na Mirogoj, kmalu so pa mimoidoči slišali ječanje in našli dekleta v krčih ob nekem grobu. Poklicali so rešilni voz, ki je samomorilko odpeljal v bolnico. Izpila je toliko očetne kisline, da je bila zdravniška pomoč zaman. Bruhala je kri in kmalu umrla. Ugotovili so, da gre za 26letno šiviljo Rozalijo Kozar. Ker je bila do zadnjega v nezvesti, je niso mogli zaslišati in zvedeti, zakaj si je končala življenje. Najbrž so pa bile krive družinske razmere.

— **Kam se vozijo ameriški milijardjerji na razvedrilo?** Seveda v Palm Beach, Miami! Vendar bi jih tam le malo kdo od nas srečal. Velik del se pa trdno drži skoro tradicionalne poti New York—Paris—Karlovi vari. To so odličniki, ki jim je tudi zdravje resna stvar, ker pomeni zopet možnost dela. Na promenadah, kjer se po more izprehajajo kralji, srečujemo nove kralje dolarja. Od teh obiskov so Karlovi vari marsikaj ameriškega duha... v najugodnejšem smislu. Način in oblika tehnično rešljive vprašanje izvesti čim bolj veliki kopotezo, sta se tukaj izvršila na medicinskem torišču: sanatorijske gradnje ne glede na stroške, brezhibno opremo, najpopolnejše znanstvene opreme, najrazkošnejša preskrba, najmodernejše zdravljenje. In kaj razume pod tem razvajeni Američan? Ako govorimo o tem, moramo omeniti klinike dr. I. Müllerja, ki se je nanje ameriško občinstvo skoro da naročilo in so torej tudi urejene ustrezno njih duhu. Človek bi vprašal, zakaj se Američani tudi na tem področju ne oamovsajo? Za denar se pač dobi vse? Ker Evropa, siromašna Evropa, prednjači še z nečim: z individualnostmi in umetniki, kar vendar igra veliko vlogo pri specialističnem zdravljenju ušes in nosov. Potem bi bilo pa tudi tožavno karlovovarski virelec, a česar pomočjo se dosežejo veliki uspehi tudi pri gluhosti, izvažati kar na debelo. Tako vidimo, da je na evropskih tleh nastal sanatorij po ameriškem okusu, ki je v nekem oziru brez primere. Zanimivo je pri tej hiši opazovati, da se ameriškega okusa upira, misli samo na lastno zdravje. Je nekaka strast ameriških milijardjerjev, poklanjati za znanost, za bolnice in klinike baje vrste. Ameriškega demokratičnega čuta ustreza, da bodi zdravljenje za vse. Tako imamo tu poleg najrazkošnejših poslopjij prijetno, po naših pojmih kar odlično hišo za srednji stan. Srednji stan — to smo več ali manj mi Evropejci vsi, dokler se nam ni posrečilo, da nas med bivanjem tamkaj adoptira kak multimilijonar.

Iz Ljubljane

— **Iz Jurčičeve sorodnike na Mušavi.** So se na naš poziv v sobotni številki že začeli oglašati dobrotniki. Zna zavedna trgovka ga. Franja Snoj v Prešernovi ulici št. 30 nam je poslala 6 komadov novih srajč in predpasnikov za ljubke otroke, ki jim je pisatelj stari stric. Že predno smo pa objavili poziv, smo bili pa preverjeni, da bodo naše narodne dame, ki jim nikdo ne more odreči, česar žele, zopet opozorile svoje v poštvalnostno že preizkušene prijateljice in znanke, kje je potrebna pomoč. Kakopak, gospa dr. Zbaničnikova je prva prišla povedat v uredništvo, da že zbira in da bo kmalu prinesla kaj v gotovini in tudi kako obleko, da preoblečemo tudi Jurčičevega brata, ki se še vedno rad postavi, čeprav ima očka že 84 zarez na ročavi svojega spominov polnega življenja. Za njegovo bolno ženo se bo pa tudi gotovo našel kak priboljšek, da jo pokrepča — in na Pajžbarjevi — Jurčičevem rojstnem domu — bo majnik vesel in solnčen. Vsem darovalcem najlepša hvala!

— **Iz 30-letnice Ruskega krožka.** Ta mesec se morajo spomniti vsi prijatelji slovenske vzajemnosti na pomembno obletnico: pred 30 leti je ustanovil v Ljubljani s sodelovanjem takratnih narodnih krogov pokojni dr. Ljudevit Jenko Ruski krožek in si s tem pridobil zaslug, za katere ne smemo pozabiti tudi pod novimi ugodnejšimi razmerami. Med vojno je svedel moral tudi Ruski krožek ustaviti svoje skromno delovanje, a vendar je še poprej častno opravil svojo nalogo. Vzgojil je v ljubljani do velike ruske književnosti več pokolenj slovenske mladine in je bil med njegovimi obiskovalci marsikateri sedanji zaslužni javni delavec. Po vojni je odstopil »Ruski krožek« ostanke svoje po dogodkih hudo prizadete knjižnice sedanjim »Ruski Matici«, ki v njegovih prostorih izposoja knjige tudi slovenskim čitateljem ter vodi ruske praktične tečaje. Sicer bi bilo želeto, da bi kazala sedanja slovenska javnost več zanimanja za rusko kulturo in jezik. Današnje ugodne prilike za konverzacijsko, literarno večere in elične prireditve se najbrž ne bodo nikoli ponovile pozneje. Vsekakor so smatrali v nedeljo 4. t. m. zastopniki ruskih organizacij za svojo prijetno dolžnost, spomniti se 30-letnice »Ruskega krožka« in o priliki rojstnega dneva g. Terezine Jenkove, soustanoviteljice krožka, so ji na njenem domu priredili skromno slavnost. Iz Beograda je prišel bivši ruski poslanik na erbskem dvoru in sedanjí vodja delegacije za zaščito ruske emigracije v Jugoslaviji, g. V. Strandman, ki je slavljenci čestil v imenu celokupne ruske emigracije ter Osrednjega odbora ruskega Rdečega križa. Nato so gospe Jenkovo pozdravili v imenu ljubljanske ruske kolonije predsednik slednjega g. A. Popov, v imenu Ruske Matice g. prof. M. Jasinski, od Zveze ruskih invalidov polk. A. Seljanin, od Društva ruskih znanstvenikov prof. N. Bubnov, od Društva ruskih inženjerjev prof. D. Frost, od Zveze ruskih oficirjev general V. Zolitenko in od Zveze ruskih akademikov stud. kem. A.

Manohin. Ljubljanska ruska kolonija je slavljenci tudi poklonila lep šopek cvetja. Globoko ginjena gospa Jenkova se je iskreno zahvalila za izkazano pozornost, a obenem v svoji stalni skromnosti poudarila, da veljajo pred vsem čestitke spominu dela njenega rajnega soproga. Ob predložitvi mali zakuski se je nato razvil prijetni razgovor o sedaj prestanih težkočah, s katerimi se je morala poprej boriti slovenska vzajemnost.

— **Iz Prve češnje.** Kadar na ljubljanski trg prinese okoličanke prve šmarnice in nas gorenski otroci založe z narcisami z Golice, dobe tudi otroci iz Gorice prve češnje. Čeprav so še po pol stotaka kilo, vendar jih malčki prav pridno zbirajo, posebno pa najmanjši, ki se sladkajo z njimi prvič v življenju. Da se sladkajo, se seveda samo pravi, ker so še kisle in vodene in z njimi imajo največ veselja mlade mamice, ker lahko obradujejo svoje srčke. Tudi, če bi bile trikrat dražje, bi vse pozabili, ker je mamino veselje več vredno, kakor zdrav želeček oboževanega naraščaja. Sicer niso nevarne za trebuščke, saj imajo še mehke pečke, opasne so pa za slabo rejene denarčnice, zato pa pozor in ne vodite otrok na trg!

— **Iz Za »Dom učitelj«.** Je zapustila učiteljica Gusti Kolnik, ki je pretekli teden umrla, vse svoje znatno premoženje. Odkar je bila učiteljica, je bila njena najskrajnejša želja sodelovanje pri gradbi skupnega doma. Četudi se ji ta želja v življenju ni uresničila, je v svoji nesebičnosti skrbela, da jo bodo mogle izpolniti njene tovarišice vsaj po čeni smrti. Če katera, zasluži pač Kolnikova hvaležnost svojih tovarišic. Maša zadušnica bo v četrtek 8. tm. ob 7. zjutraj v šentpetrski cerkvi. Učiteljice naj se je po možnosti udeležijo. — Društvo učiteljic.

— **Iz Regulacije Kolodvorske ulice.** Na spodnjem delu in znižanje klanca od mestne kopeli do Sv. Petra ceste, je dovršena. Levi del hodnika je razširjen in z robniki obdan.

— **Iz Zazidanje desnega vogla Miklošičeve ceste.** Je sedaj gotova stvar. Grafika si zgradi nasproti poslopju Vzajemne zavarovalnice trinadstropno palačo, z restavracijo in kavarno v pritličju, ter s stanovanji in društvenimi prostori v nadstropjih. Z gradbenimi deli prično letošnje poletje.

— **Iz Adaptacija obrtnih lokalov.** Zlatar Ludvik Černe adaptira prišljike lokale v svoji hiši (stev. 3) v Wolfovi ulici.

— **Iz Oblastni odbor Rdečega križa v Ljubljani.** nujno potrebuje v sredini mesta prazno sobo za svojo pisarno. Apeliramo na velkodušne hišne posestnike, ki so naklonjeni naši humanitarni organizaciji, da nam kateri odda primerno sobo v najem. Cenjene ponudbe na Oblastni odbor Rdečega križa v Ljubljani.

— **Iz Vse fotomatije in prijatelje fotografije.** opozarjamo na izredno zanimivo predavanje znanega odličnega fotografa Karla Koraneke z Dunaja, ki bo v četrtek 8. tm. v veliki dvorani »Uniona« ob 20. Snov predavanja je: Kaj in kako fotografiramo. Vstopnice za to predavanje se dobe v vseh ljubljanskih trgovinah s fotografskimi potrebščinami in drogerijah brezplačno.

— **Iz Absolutne ljubljanske dvorazredne trgovske šole letnika 1924-25,** ki se žele udeležiti sestanka ob koncu maja, naj se prijavijo do 20. t. m. in stavijo eventualne predloge na naslov Micike Göstl ali Rika Logar, Ljubljana, splošna bolnica. Natančnejše informacije se pravočasno sporoče.

— **Iz Čehoslovaška obec in Sokol Ljubljana.** priredila prvo gostovanje lutkovnega gledališča v nedeljo, dne 11. t. m. v Narodnem domu v Kranju ob 3. popoldne.

— **Iz Borzni senzal za levo streko Anton Lušin.** je prešel svojo pisarno v Wolfovo ulico št. 10, prvo nadstropje. 311/n

— **Iz »Asfalt« ob najnižjih ljudskih cenah v kinu »Dvorc«.** Carobnem filmu »Nina Petrovna« sledi danes nov spored in sicer film »Asfalt«, krasno, veledramatično delo, v katerem nam je predložena svetla in temna stran veličanstvenega življenja. Gustav Fröhlich, umetnik visoke kvalitete, nam podaja z izredno prepričevalnotjo vestnega in nadvse poštenega policijskega uradnika, ki ga končno ljubezem in človeška strast premamita, da zaide na stranpolo in postane končno še sam zločinec — ubijalec! Fröhlichova partnerica Bettö Amann igra očarljivo lepo zapeljivo resnično in z vso naravnostjo. Skratka krasen program, film, ki ga mora vsakdo pogledati. Cene zopet ljudske 2, 4 in 6 Din. Ker bo ta film radi hitrega menjavanja sporeda najbrže le danes na programu, naj vsakdo hiti in posesti današnje predstave ob 4., pol 8. in 9. zvečer. Filmu »Asfalt« sledita Greta Garbo in Conrad Nagel v prekrasnem filmskem vedelu »Dama iz lože štev. 13«.

— **Iz Olepšava mesta.** Pretekli teden so pričeli prenavljati zunaj in znotraj poslopje tukajšnje knezoškofijske palače. Na Sv. Petra cesti so zadnje dni prebavali Malleyjevo hišo št. 34. Na Miklošičevi cesti postavljajo odre za preplekanje hiše št. 4. Na Poljanski cesti je dvoje etarih hiš prebeljenih, v Metelkovi ulici pa ena. Čez veliko počitnice naj bi se lotili poklicani krogi poprave in renoviranja poslopja tukajšnje relike, te monumentalne stavbe, ki ji ga ni v državi para.

— **Iz Jutri sveže sardale na trgu po 16.—** dinarjev kilogram. 313/n

— **Drva, premog, koks naročite pri družbi »Kurivo«** na Baškani, tel. 3434. 190n

V trgovini.

— **Kaj slišim, gospodična Roza!** Včeraj ste dovoli, da je vaš gospod Rosenfeld, ki je kupoval rokavice, poljubil.

— **Gospod šef,** za dobro kupčijo stori človek vse.

Avstro-ograska armada

1. 1914

Zanimiva sodba generala Vojna Maksimoviča, profesorja vojne akademije v Beogradu

Redki so pri nas moški v starosti nad 30 let, ki bi ne bili služili v avstro-ogrski armadi, in vendar ima večina o njeni notranji vrednosti zelo površne in napadne pojme. Med preteklost in sedanjost je stopila temeljita izprememba, ki je pretrgala in morala pretrgati zvezo v vojaško preteklostjo pretežne večine te generacije. Zdej, ko se bliža 12. obletnica konca avstro-ogrskarmade, bo marsikdo z zanimanjem čital strokovno sodbo o oboroženi sili bivše Avstro-Ogrske, katero je izrekel bivši načelnik štaba 1. srbske dobrovoljske divizije v Rusiji in sedanjí general Vojin Maksimovič, profesor vojne zgodovine na beograjski vojni akademiji.

Avstro-ogrskarmade niso dovoljevale temeljiteje izkoristiti človeške sile, katere je imela na razpolago monarhija, — pravi Maksimovič. Dočim je imela Francija v mirnem času 2,1%, Nemčija pa 1,2%, je imela Avstrija pod orožjem samo 0,86%. Razvoj oborožene sile je zadržala tudi madžarska politika, ki je videla v tem najzanesljivejšo sredstvo za doseg političnih kompencij. Kot edina vevlesa ni imela Avstrija organizirane vojske drugega poziva in v vojni je šla z armado, ki je štela samo 1.470.000 mož. To je bilo malo tako glede na nalogo avstro-ogrskarmade, kakor tudi na sile sovražnih držav. Ruska armada je štela 3.461.000 mož, srbska pa 350.000. Pa tudi glede na številno prebivalstva avstrijska armada ni bila dovolj močna. V Nemčiji je bilo ob začetku vojne pod orožjem 3.14%, v Franciji celo 5,20, v Avstro-Ogrski pa samo 2,88% prebivalstva.

Operacijska avstro-ograska armada je štela 1. 1914 skupaj 48 pehotnih divizij, 3 samostojne pehotne brigade, 14 polnodnih brigad, 15 polnodnih honvedskih polkov in 20 domobrskih brigad. Vsa ta vojska je bila razdeljena na šest armad. Pehotne divizije so bile po številu močne in tudi tako opremljene, da so lahko samostojno operirale v nasprotju s francoskimi, ki so bile taktično in gospodarsko odvisne od svojega armadnega zbora. Avstrijske divizije so imele pa malo topništva, kajti na eno avstro-ogrsko peh. divizijo je odpadlo samo 44 topov, dočim jih je imela vsaka nemška divizija 80, francoska 72, ruska pa 58. Tu so se najbolj pokazale posledice proračunskih težkoč Avstro-Ogrske. Topništvo je imelo zastarelo material in vojna ga je zalotila v reorganizaciji. Avstro-Ogrska je šla v vojno s 571 baterijami, v aprilu 1918 jih je pa imela že 1913, za kar se je imela zahvaliti v prvi vrsti svoji visoki razviti industriji, ki je zdej večinoma na čehoslovaškem. Zaloge streliva so bile neznatne. Na vsak top je imela avstro-

ograska armada samo 600 nabojev, dočim jih je imela nemška 1000. Tudi tehnično vodstvo artiljerije ni bilo posebno dobro.

Pehota je bila dobro disciplinirana in izvežbana za moderni način boja. V mirnem času pa vodstvo armade ni dovolj mislilo na zadostno dotacijo streliva v vezbalne namene in posledica je bila, da vojakovi nikoli niso dovolj dolgo pripravljali na napad. To je bil tudi vzrok, da je avstro-ograska pehota v začetku vojne vedno prehitro napadala. Poveljstvo ni moglo počakati, da opravi artiljerija svoje delo in zato so bile velike izgube neizogibne. (To so čutili posebno dobro na lastni koži naši fantje pri bivšem 17. pešpolku, kjer je bila že tradicija, da je moral vsak novi bataljon brez artiljerijske priprave takoj v najhujši ogenj. Posledica je seveda bila, da je bil vsak bataljon že v nekaj dneh decimiran ali pa so prišli naši Janezi v rusko ujetništvo. Op. ured.). Konjenica je bila razmeroma močna, imela je 11 divizij in tudi izvežbana je bila dokaj dobro, samo patrolna služba ni bila v skladu z moderno taktiko. Vrhovno vodstvo ni znalo dobro gospodariti s silami svojih divizij. Letalstvo je bilo sploščito slabo, opremljeno s slabim materialom. Pač pa so bile zemljiske čete, posebno pionirji, s katerimi je bilo treba resno računati v operacijah na velikih rekah, po materialu in izvežbanosti prvostvne in so zavzele častno mesto v Evropi.

Glavni nedostatek, s katerim je šla Avstro-Ogrska v svojo zadnjo vojno, vidi general Maksimovič v nezadostnem številu njene armade. Država, ki je štela 50 milijonov prebivalcev, je mogla postaviti na bojišče mnogo večjo armado za istočasni boj na ruski in srbski fronti. V Avstro-Ogrski ni bilo organiziranih sil drugega poziva. Dočim je postavila Nemčija pri mobilizaciji 50, Francija 35, Rusija pa 32 rezervnih divizij, je avstro-ograska armada prvega poziva trtila svoje sile v podrejenih vlogah. Vodstvo armade je sicer porabilo v Galiciji pohodne brigade kot operacijske jedinice, ki pa s svojim slabim topništvom niso mogle odločilno vplivati na izid bitk in so končno po težkih izgubah nehale igrati svojo vlogo kot rezerve pehote za operacijske armadne zbore. Kljub nedostatkom je pa bila avstro-ograska armada po imenu generala Maksimoviča solidna moč in nevaren nasprotnik. Kljub svojim notranjim defektom in velikim katastrofom, ki so jo zadele med vojno, je vzdržala z nemško podporo štiri leta težke vojne. Se ob razpadu monarhije je pokazala svojo notranjo odpornost.

Iz Celja

— **Celjsko učiteljsko društvo** bo zborovalo v soboto 10. t. m. v mestni osnovni šoli v Celju s pričetkom ob pol 9. uri. Na programu so važne društvene in šolske zadeve ter zelo zanimivo predavanje urednika g. Davorina Ravljena »O Westfaliji in westfalskih Slovincih«.

— **Tombola Kola jugosl.** sester v Celju se bo vršila 18. maja v prid lastnega poštiniškega doma v Bakarcu pri Sušaku. Dobitki so izredno lepi in bo gotovo vsak Celjan in slehera Celjanka kupila par srečk, da bo podprl nakup in ureditev poštiniškega zavetišča naše dece in mater ob sinjem Jadranu. Tablice se dobe tudi v celjskih trafikah.

— **Nedeljski sport.** Preteklo nedeljo je bila odigrana v Celju na igrišču Atletikov prijateljska nogometna tekma med SK Rapidom iz Maribora in celjskim Atletik SK. Tekma, kateri je prisostvovalo precej občinstva, je končala z neodločenim rezultatom 4:4 (polčas 3:2 v prid Rapidu). Rapid je nastopil le z 2 igralcema iz 1. moštva, ostalo moštvo je tvorila rezerva. Igra je bila zelo raztrgana in tehnično zelo slaba. Obe napadalni vrsti sta pred goloma popolnoma odrekli. Opaziti je bilo tudi obojestransko nediscipliniranost moštve. Sodil je g. Stoklas.

— **Oj ta »firkeljek«** ... Delavec Janez P. ki je uslužben v Westnovi tovarni v Celju, se ga je v soboto ponotil prav poštevno natreskal, ko je romal po raznih celjskih gostilnah. Cetrt k četrti, pol litra k pol litru in kakor se že tako zgodba razvija, končno pa je obital Janez v neki kavarni in je jel nadlegovati goste in jih tudi zmerjati. Ti Janezove »priznanosti« niso mogli prenesti, pa so poklicali na pomoč stražnika. Janez je romal na deske v policijski zapor, ko pa se je prespal, so mu povedali, da bo moral odšteti 5 kovačev za reveže.

— **Materninski dan v Celju.** Kolo jugoslovenskih sester v Celju priredijo v nedeljo 11. t. m. proslavo materninskega dne. Popoldne bodo članice in deklice prodajale po mestu cvetlice, istočasno pa se bo vršil v mestnem parku koncert od 10.30 do 12. ure. Popoldne bo velika akademija v veliki dvorani Narodnega doma. Program obsega deklaracije, pevke in glasbene točke, rajali nastop deklice iz plesne šole gđ. Erne Kovarčeve ter pravilno igranje pisatelja Ivana Albrehta »Sirota Janez«. Ostala celjska društva naj upotevajo blagi namen prireditve in naj ta dan opuste svoje event. prireditve.

Darujte za slepce!

Ljubljanska dekleta v Ljutomeru

Mesec izletov je tu. Vreme se je po nastanovitnem in vprav muhastem aprilu ustalilo in vsa narava je že odeta v zelenje in cvetje. Slov. Gorice je Jurij Zelenci oplel in z njimi prelepo Mursko polje, ki ga dičijo še ponosni topoli. Večerno žabje regljanje spremljajo številni slavčki, ki drobe v tih, mirni noč svoje speve. Hrošči nas letos niso skoro nič posestili, pač pa že pripravljajo svoja gnezda na dimnikih in zvonihi sive štorke. Lastovke in kukavice nam štejejo leta ter srečo, kres pa nam naznanjajo že prve kresnice. Sonce in zrak: to je parola zdravja človeštva — posebno mladine, zato ta rada zapusti zatonle šolske sobe in se razgiblje, razveze li ... Posebno mestna mladina si zazeli tembolj res svežega zraka na deželi. Izleti pa združujejo navadno tudi zabavo, razvedrilo s poukom ...

Tega se je poslužila ženska realna gimnazija v Ljubljani in pod vodetvom g. dir. Jurga ter prof. gg. dr. I. Laha ter dr. P. Karolina priredila svoj majski izlet na zeleni Stajer; ogledali so si Maribor ter se preko Spielfelda pripeljali na Radkersburg v Gor. Radgono in po progi na Ljutomer, kjer so v soboto, dne 3. maja priredile v Sok. domu ob pol 9. dne okoli 200 Ljubljani zelo uspešno akademijo, ki je bila številno obiskana in je pokazala razumevanje za Ljubljancane — tokrat gojenke VII. r. real. gimnazije. Predavanje je pokazalo, da se je referiranje pridno goji. Enako so bile na primerni višini recitacije, izmed katerih je posebno ugajal dialog z Zvezne ceste. Nad vse nepričakovano je uspela enodejanka Čitalnica pri branjevki ki je potrdila obče priznanje ZKD — in v vodstvu šole, obema vse priznanje, enako vsem nastopajočim. Pevske točke so bile lepe in sta podali i gđ. pevka i go. spremljevalka pesmi kar najlepše.

Za Matičarji so se odrezale sicer skromno, a dale ste nam svoje — naše besede — pesem! Hvala! V nedeljo so zjutraj odpešali na Vrazov dom v Cerovec, od tu na Jeruzalem. Svetnine in Ivanjke, na kar so se s pos. vlakom odpeljale proti beli Ljubljani. Poetette nas še! — ar.

Manjše zlo.

— **Zakaj se tvoja žena uči peti?** Zdi se mi, da za glasbo nima nobenega smisla.

— **Je že res,** toda pozabiti ne smeš, da mi je ljubše manjše zlo. Kadar se uči peti, vsaj ne kuha.

Edgar Wallace:

Vrata izdajalcev

Roman

— Boss, ustrelim te kot psa, če mi boš delal sitnosti. Ustrelim te in vržem v morje tako, da tvoja sinova nikoli ne bosta zvedela, kaj se je zgodilo s teboj. Colley Warrington je v moji kabini — aha, ta novica menda ni posebno prijetna. He, čuj, stari, nad tvojo glavo visi obtožba, ker si hotel umoriti človeka.

— Kaj vse to pomeni?

Eli Boss ni imel prevelike zaloge besed.

— Pozneje ti vse pojasnim. Zdaj pa pojdi na kapitanski mostiček, a ključ pusti tu.

Graham je potegnil ključ iz ključavnice in ga spravil v žep. Stari mornar je molče izginil v temo. Kmalu je Graham zopet odprl vrata in pokimal dekletu.

— V moji kabini boste mnogo bolj varni, — je dejal. — Sem Graham Hallowell — morda ste to že sami ugali. — Nimam morske bolezni, — je odgovorila Hope, — vendar se pa ne počutim dobro. Mislim, da so me omamili s kloroformom.

Položil jo je na posteljo in kmalu je trdno zaspala. Graham je sedel k postelji in jel razmišljati o svojem položaju. Kar je naglo vstal, odprl blagajno in vzel iz nje veliko šatulo. Opremljena je bila s posebno prožno. Čim je Graham pritisnil na njo, so se odprle vse štiri strani in zagledal je tako čaroben prizor, da mu je kar sapo zaprl. Previdno je vzel iz šatule kraljevsko krono in jo držal nekaj časa v roki, potem se je na histerično zasmeljal.

— To je smešno, preklicano smešno je vse to!

Položil je krono nazaj, zaprl šatulo in jo položil v blagajno.

Gotovo bi mu prisodili deset ali dvajset let, toda to ga ni motilo. Tudi če bi moral do smrti sedeti v ječi, mora kreniti »Pretty Anne« k obali, čim se zdan. Pogledal je skozi okence. Da, dan je bil že napočil. Repot je prebuditil Hope, ki je kriknila in planila pokonci.

— Ne bojte se, — je zašepetal. — Odprl sem okno, da pride v ta brlog malo svetlobe in svežega zraka.

— Ne bodite hudi, — se je opravičevala Hope, — menda se mi je sanjalo. — Spite še, — je dejal Graham, toda o spanju ni bilo več govora.

— Ali bi ne mogla oditi za trenutek na krov? — je prosilo dekle. — Postane mi slabo, če ne pridem kmalu od tod. Graham je okleval.

— Res je, pojdva na krov, — je dejal končno in jo odvedel iz tesne kabine. Ustavila se je pri ograji, oprijela se je z obema rokama in globoko vdihala hladen mornarski zrak. Na krovu ni bilo žive duše. Graham je stopil previdno na stopnice in se ozrl na vse strani. Eli Bossa ni videl, pač je pa stal naslonjen na prednjo ograjo kapitanovega mostička, katerega je smatral za Bossovega sina.

Hope mu je kratko povedala, kako je prišla na ladjo. Graham ji je pa pojasnil vse drugo.

— V Indijo? — je vzdihnila. — To je grozno! Če se ne motim, je to princovo maslo. Da, da, princ je vsega kriv.

— Tudi meni se zdi, — je pritrtil

Graham. — Toda midva se ne odpeljeva v Indijo. Čim se vrnete v kabino, spregovorim s kapitanom Bossom in njegov vojni red bo nekoliko izpremenjen. Potem pa ...

Mimo Grahamove glave je priletela palica, katero je bila vrgla nesigurna roka pijanega moža. V glavo Grahamu si cer ni zadela, pač pa ga je ranila v ramo. Graham je zastokal in se obrnil v trenutku, ko se je spustil Eli Boss z dvema raztrganima mornarjema čez rob gornjega krova. Prva kroga je podrla zamorca — mornarja na kolena, predno je pa mogel Graham ustreliti drugič, je smuknil Eli Boss na levo bočni hodnik. Drugi mornar je zakrilal, planil na desno bočni hodnik in zaloputnil za seboj železna vrata. Graham je skočil k njim, toda bilo je že prepozno. Bil je odrezan od svoje kabine in dragocene kroni.

Hotel je nazaj po drugem hodniku, pa je bil tudi ta zaprt. Preostajala mu je samo ena pot, namreč lestevica na gornji krov. Stopil je na drugi klin in kmalu se je prikazala njegova glava nad krovom, mu je zažvižgalo nekaj mimo ušes in začul je močan strel.

Potem je zaskočil še nekaj. Nekdo je razbil po vratih njegove kabine. Spomnil se je, da se dajo vrata zapahiti, toda ko je odhajal, je bil Colley Warrington tak, da Grahamu še na misel ni prišlo opozoriti ga na to.

Znova je jel nekdo razbijati po vratih, začul se je štraskan krik, podoben tulenju zveri v smrtnih bolečinah, potem je pa zavladala tišina.

Hope je prebledela.

— Kaj je bilo to? — je zašepetala. — Gotovo se je zgodilo nekaj groznega. Graham je zmajal za glavo.

— Vaša navzočnost na tej prokleti ladji je mnogo strašnejša.

Posadil je Hope v skrivališče in nastavlil njo na steno. V naslednjem hipu je počil strel. Nekaj je zadelo sukno in odbila kroga mu je preletela nad glavo. — Tako je ta reč, — je dejal flegmatično. — V pasti sva, toda ...

Upri je pogled na vrata, vodeča v podkrovi. Po zibanju ladje je sklepal, da ne pelje mnogo dragocenega tovaru. Ozrl se je na morje.

— Strašno sem lačna in žeja, — je dejala Hope. — Ali bi ne mogli najti kje malo vode?

Po kanalu je teklo dovolj vode. Velika hamburška ladja je plula dokaj blizu mimo njih, toda Graham ni imel sredstev, da bi se sporazumel s posadko. Poskusil je sicer signalizirati z lučjo, toda vedel je že vnaprej, da signalov na temnem ozadju spodnjega krova nihče ne bo opazil.

Začul je pluskanje vode in pogledal je čez ograjo. Nekaj se je zibalo in premetavalo v valovih, dokler ni izginilo v belih penah za »Pretty Anne«.

— Kaj je bilo to? — je vprašala Hope.

— Nič, — je odgovoril Graham. — Če bi bil pobožen, bi bil molil za dušo, ki je bila prav kar zapustila izmučeno telo, kajti ko se je nagnil čez ograjo, je zagledal mrtvaški obraz človeka, ki se je imenoval nekoč Colley Warrington.

Ura je odbila enajst, dvanaest in končno eno. Tu pa tam slišala, kako se posadka pripravila k obedu. — Počakava do večera, potem si pa priboriva pot na mostiček, — je dejal Graham.

Hope ga je radovedno gledala. Rad bi bil vedel, o čem razmišlja.

— Podobni ste Dicku.

Ženska emancipacija je že stara

Že v starem Rimu so kazale ženske vse znake emancipacije — Za kaj so se navduševale Rimljanke

Ženska emancipacija, katere upravičenost je dokazala težka borba za obstanek ni v bistvu nič novega. Že v starem Rimu so si ženske prizadevale priti iz ozkega rodbinskega kroga in priboriti si pot v javno življenje, ki je bilo domena moških. V neodvisnem položaju rimske žene je bila velika izkušnja ostreti se vezi v obliki starih običajev in morale ter si izbrati poklic odnosa do, ki ni bilo v skladu s pravno žensko naravo. V starih spisih citamo o ženskah, ki so navdušeno gojile telovadbo, nastopale v gladiatorskih oblekah, krocale z moškimi po cele noči in nastopale pred sodniki kot zagovornice. Te staroveške sufražetke pa nikakor niso bile pravilo. Več je bilo takih, ki so se zelo zanimale za vse svetovne dogodke, ki so znale govoriti o najoddaljenejših deželah, o najnovejših potresih, povodnjah in drugih senzacijah.

Vpliv častihlepnih žensk je bil v starem Rimu velik in večkrat se je zgodilo, da so dosegle ženske odlične položaje tako, da so lahko aktivno posegale celo v vodstvo državnih poslov. Znano je, da je bila usoda rimske države opetovano v ženskih rokah in mnoge cesarice so vladale v imenu svojih mož. Celo Augustus, ki spada med največje državnike vseh časov, ni zavrnil nasvetov svoje premetene žene Livie in po Rimu se je govorilo, da nikoli ni govoril z njo o važnih stvarih, ne da bi si poprej pripravil koncept. Vpliv takih žensk je bil splošno znan in nanje so se obračali oni, ki so hoteli doseči svoje častihlepne namene. Ženski vpliv je prišel najbolj do veljave pri imenovanju uradnikov. Pot kandidata je vodila navadno skozi salo ne odličnih Rimljanek. V provincah je bila moč žen namestnikov še prevelika. Udeleževale so se vojaških parad, energično so vodile trgovske zadeve svojih mož. Žal največkrat na škodo domačega prebivalstva, ki je bilo izročeno na milost in nemilost častihlepnim in grabežljivim damam iz najboljše rimske družbe.

Z enako vnemo so se zanimale Rimljanke tudi za literaturo, ki je bila velika moda v prvih dveh stoletjih po Kristusu. Mnoge so poskušale svojo srečo v poeziji, pripravljale so se za govornice in pisale spomine kakor Nerona mati Agripina. Žene, ki same niso aktivno posegale v literaturo, so se navduševale vsaj za dela svojih mož in ljubčkov ter jih vzpodbujale s slavospevi ali kritiko. Zanimivo je, kako se je izobrazil žen v zakonu pogosto izpopolnjevala. Vzrok je pač v tem, da so se Rimljanke zgodaj možje. Može so imeli najlepšo priliko vzgajati mlade žene in znanja inteligenca mnogih Rimljanek je bila večinoma zaslug njihovih mož. Zelo rade so govorile Rimljanke grško namesto latinsko, ker je spadalo k bon-tonu vpletati v materinski jezik grške besede ali cele stavke. Grščina je bila že od nekdaj jezik zaljublencev in priznanje ljubezni se je glasilo v grščini mnogo slaše, nego v latinščini.

Pesnic je bilo v starem Rimu mnogo, manjkalo pa tudi ni galantnih kavalirjev, ki so jih navdušeno primerjali z grško Sapho.

Najtežje je bilo prenašati učene žene, ki v literaturo niso šle, zato so pa navdušeno kritizirale druge. Juvenal pravi, da so bile zoperneče in neznosnejše od onih, ki so rade pile vino. Čim so se sedele za mizo, so pričele estetsko zabavo o Virgilu in Homerju. Govorile so tako hitro in vztrajno, da ni nihče prišel do besede. Bahale so se s citati iz starih knjig, o katerih njihovi možje niti pojma niso imeli, vedno so imele pri rokah slovnico, pedantično so popravljale vsako najmanjšo napako, katero so napravili njihovi možje v govoru. Juvenal pravi, da ženi ni treba imeti v glavi cele enciklopedije in da ni nikjer rečeno, da mora razumeti vse, kar je v knjigah. Martial si pa želi za srečno življenje, da bi ne dobil preveč učene žene.

Najbolj je pa Rimljanke jezilo, če so se pečale žene s filozofijo in matematiko. Po njihovem mnenju je spadala žena v gospodinjstvo, morala je pridno presti in gospodinjiti, ne pa zahajati v moško družbo, učeno govoriti in reševati matematične naloge. Tako nekako trdi o ženah tudi večina naših dobe. Toda niti dandanašnje, niti staroveške žene se niso ustrašile takih predpostavljanih nazorov. Plutarh je celo svetoval ženam, naj se bavijo s filozofijo in matematiko, češ da se bo žena, ki razume matematiko, sramovala plesati in da se z zaničevanjem obrne od čarovništva in vraž.

Filozofija je bila med Rimljanke res zelo priljubljena. V nesreči so iskale mnoge Rimljanke utehe v filozofskih naukih. Livia se je tolažila v žalosti ob smrti svojega sina Drusa s stoično filozofijo. Tudi genjalna cesarica Julia Domia, katere zakon s Septimom Severom so preprečile dvorne intrige, je našla uteho v filozofiji. Seveda je bilo tudi mnogo takih, katerim je bila filozofija samo igračka, moda in koketstvo. Horac se posmehuje zaljubljeni starki, sedeči med svilenimi blazinicami, na katerih leže stoične knjige. V času, ko so prišli v modo častivredni filozofi z dolgiimi sivimi bradami, so spadali ti modrijani v stalno družbo odličnih Rimljanek. Njihova predavanja so pa poslušale samo za mizo ali med oblacenjem. Če jim je prišla komornica med predavanjem o morali ljubčkov pisemce, so nehale poslušati, dokler niso napisale odgovora. Celo na izprehode so jemale s seboj domače filozofe, ki so na morali sedeli na vozu zadaj s plesalcem, kuharjem ali lasničarjem. Neka odlična Rimljanke je prepustila svojemu filozofu na izprehodu svojo malteško psico, ki je skotila v modrijanov plašč mladiče.

Najbolj so se pa zanimale Rimljanke za verske sekte, ki so se širile že od prvega stoletja po vsem starem svetu. To je bila zadnja silna borba poganstva, ki se je hotelo preroditi in ohraniti. Rim je prevzel najrazličnejše

tuje, zlasti orientalske kulte in veružki so iskali rešitve v tem verskem kaosu. Orientalski kulti s svojimi dražetimi obredi, z vsem razkošjem, simboli, s čudeži in skrivnostmi so omamili zlasti ženske, ki že po svoji naravi hrepeče po mističnem spoju z božanstvom. Svečeniki orientalskih božanstev so našli v rimskih ženah naiposlusnejše, najradodarnnejše in najlahkovernnejše privrženke, ki so slepo izpolnjevale vse njihove zapovedi. Rade so se kopale zgodaj zjutraj v ledeni vodi Tibera in hodile vse premražene po kolenih, rade so hodile na povelje boginje Izide v Egipt po nilsko vodo, s katero so poskropile hram te skrivnostne boginje. Ni čuda, da so bili hrami boginje Izide večkrat omeščeni z ljubavnimi pustolovčinami. Pripletlo se je celo, da je ta ali oni ljubček izvil svojo izvoljenko v hram pod pretvezo, da bi rad imel bog Anubis z njo nočni sestanek. In v maski boga Anubisa je potem iznajdljivi kavalir dosegel svoj cilj. Če so mu prišli nasled, so ga izgnali iz Rima.

Mednarodni ornitološki kongres

Od 1.—7. junija se bo vršil v Amsterdamu mednarodni ornitološki kongres, ki bo letos posebno važen zato, ker bo združen z mednarodnim kongresom za varstvo ptic in konferenco mednarodnega odbora za varstvo ptic. Zadnji mednarodni ornitološki kongres je bil l. 1927 v Kodanju in je vzbudil veliko pozornost svetovnega tiska zaradi ostre izmenjave naziranj pri predavanju nekega filma. Mednarodni kongres za varstvo ptic se je vršil zadnjič istega leta v Bruslju, mednarodni odbor se je pa sešel prvič predlanskim v Ženevi.

Posvetovanja tega odbora bodo letos zelo zanimiva, ker pojde za važne probleme, med drugim za preprečenje nevarnosti, ki preti vodnim pticam od strani mineralnega olja, za vprašanje lovnih ptic, zatiranja ptic roparic, za revizijo mednarodnih pogojev, nanašajočih se na varstvo ptic itd. Na ornitološkem kongresu bodo imeli udeleženci več zanimivih predavanj. Dr. Stresemann bo predaval o anatomiji in fiziologiji ptic, dr. Lambrecht o dosedanjih uspehih na polju proučevanja fosilnih ptic, znani angleški ornitolog prof. Hucley pa o ptičjem sporazumevanju. Udeleženci kongresa priredijo več zanimivih ekskurzij, tako v svetovno znani privatni živalski vrt F. Blaauwa v Gouvelstu ter na znane holandske ptičje in kolonije vodnih ptic otok Texel, Zwanewater in Naardersko morje.

Mati in hči.

— Nesrečnica, priznaj vsaj, s kom si se spečala!

Hčerka solznih oči: Saj ne vem, kako se piše.

— Ničvrednica, torej ga niti ne poznaš? Saj se vendar reče: Prosim, s kom mi je čast?

V kopalšču.

Hčerka: Če bi še ne znala plavati, bi se učila pri tem postavnem učitelju plavanja.

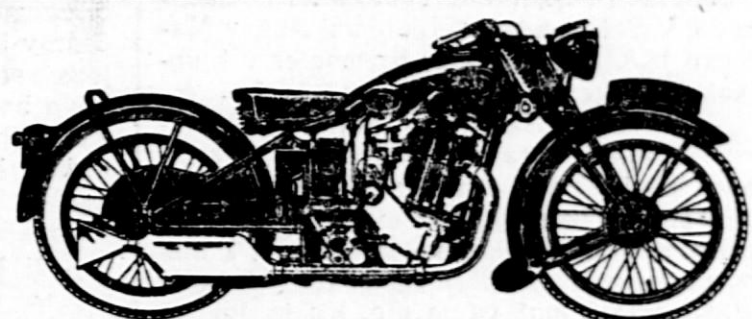
Mati: Kar uči se, od njega se lahko človek marsičesa nauči. To vem iz lastne izkušnje.

A.J.S.

Nad 30 let izkustva v gradnji motociklov. Preko 100 svetovnih rekordov v letu 1929. Nešteti uspehi pri svetovnih konkurencah v vseh delih sveta dokazujejo,

da so AJS motorna kolesa konstrukcijsko na višku in prvem mestu. 350 ccm A. J. S. je zmagal pri dirki »Kilometer Lance« v Logatcu dne 25. aprila 1930 v svoji kategoriji! — Modeli 1930 dospeli! — Plačilne olajšave! — Vsi rezervni deli na zalogi! — Zahtevajte cenike!

Generalno zastopstvo: O. ŽUZEK, Ljubljana. Tavčarjeva štev. 11.

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza — Sušica — Kašelj — Suhi kašelj — Zastuzenje — Nočno potenje — Bronhialni katar — Katar v grlu — Sluzni kašelj — Izmeček krvi — Vzdiganje krvi — Tesnoba — Astmatično hropenje — Zbadanje itd., — so ozdravljivi!

Tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

novi umetnosti hranjenja ki je že mnoge rešila. Ona pomaga pri vsakem načinu življenja, da se bolezen hitro premaga. Telesna težina se poveča ter polahno poopnenje končno zaustavi bolečine.

Resni moške zdravniške znanosti potrjujejo prednosti moje metode ter jo radi priporočajo. Čim prej začnete z mojim načinom prehranjenja, tem bolj bo za vas.

Popolnoma zastopni dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega znanja. Kogar torej muči bolečina, kdor se hoče naglo osvoboditi svojih bolečin na temejni in varen način, naj piše še danes. — Opetovano opozarjam, da prejmete brezplačno, brez vsake zaveze s vaše strani moja pojasnila in bo vaš zdravnik gotovo pritrtil temu

novemu načinu Vaše prehrane ki jo označujemo kot izborni prvi profesorji. V vašem lastnem interesu je torej, da takoj pišete, in vas bo nato vsak čas postreglo moje onodotno zastopstvo. Črpite pouk in močno valjo za zdravlje iz knjige izkušnega zdravnika. Vsebuje okrepitev in življensko uteho ter jamči oziar na vse bolezni, ki se zani-majo za zadanje stvarje znamenitega zdravljenja pijač. Moj naslov je:

GEORG FULGNER, BERLIN - NEUKOELLN
Ringstrasse 24, Aht. 618 (Deutschland)

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znak! — Na vprašanja brez znakov ne odgovarjamo. — Najmanjši oglaš. Din 5.—

Tesan les

popolnoma suhi, za takojšnje uporabo, za stavbe ima stalno v zalogi Ibrica, dr. z o. z., Ljubljana — Dunajska c. 46, telefon štev. 2820, 47/T

Razstavljalci jubilejnega velesejma!

Prevzamem vsa aranžerska dela. Cenjene ponudbe na upravo pod »Dober aranžer« — 1474. — 1474

Klaviroje

pijanine, harmonije prodaja, izposoja, popravlja in čisto uglašuje nakeneje, tudi na obroke, tovarna klavirjev WARBINEK, Ljubljana, Gregorčičeva u. 5, Rimska cesta 2. 1457

Kanarčki harcerji

najboljšege rodu, odlično fini pevci, na prodaj. Opeka, Boharjeva ul. 33. 1517

Za birmo

ure, zlatino in srebrnino nud: najcenejše Ivan Pakiz, Ljubljana, Pred Skofijo 15. 1527

Damsko kolo

ugodno na prodaj. Cena 1250.— Naslov v upravi lista. 1538

Hiša

s hlevom, skednjem in velikim vrtom — priprava za kakega obrtnika, 3 minute od postaje, voda in elektrika zraven hiše, napredaj za 50.000 Din. Zg. Duplje pri Trzinu št. 19. 1537

Prodajalko

mešane stroke, ki bi pomagala tudi pri gospodinjstvu, sprejme D. Zebal — podružnica Šmarje-Sap — Dolenjsko. 1536

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Stari trg 32, Ljubljana.

Makulturni papir

kg à Din 4.—

prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Browning pištole

floberte, lovske puške, pištole za strašenje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg štev. 9.

Prometni zavod za premog d.d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo

Premog

domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog

vsah vrst

Koks

tvorilski plavčarji in plinaki

Brikete

Prometni zavod za premog d.d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta štev. 15/A